

Försvarsdepartementet

Civila enheten

Rådets möte för rättsliga och inrikes frågor (RIF) den 4-5 december 2006

Dagordningspunkt 15

Förslag till en förordning för ett snabbinsatsinstrument för stora olyckor (omdöpt till finansiellt instrument för skydd och beredskap/civil protection)

Dokument: 15114/1/06 REV 1

Tidigare dokument: 1440/06

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: den 2 oktober 2006

Bakgrund

Kommissionen presenterade i april 2005 ett förslag till finansiering av räddningstjänstsamarbetet inom EU, kallat *Establishing of a Rapid Response and Preparedness Instrument*.¹

Förslaget avser att finansiera dels de aktiviteter som ryms i det så kallade Handlingsprogrammet för skydd och beredskap, vilket upphör att gälla den 31 december 2006, dels kommissionens insatser via gemenskapsmekanismen, dels nya aktiviteter som transporter och materiel. De så kallade indikativa beloppen under perioden 2007-2013 är 17 Meuro årligen för insatser inom EU och 8 Meuro om året för insatser utanför EU.

Under förhandlingarna i rådsarbetsgruppen PROCIV har det visat sig svårt att skapa konsensus kring frågan om gemensamfinansiering av transporter och materiel, när gemenskapsmekanismen används. Med ambitionen att föra förhandlingarna till avslut före årets utgång valde

¹ 8436/05 PROCIV 51 FIN 143 + ADD 1

ORDF att föra upp denna fråga som en B-punkt vid RIF-rådet den 5 oktober 2006 och där försöka nå en politisk överenskommelse.

Vid RIF-rådets möte vidhöll Sverige och flera andra medlemsstater de invändningar som dessa tidigare framfört i frågan, medan andra medlemsstater fortsatt bejakade principen om gemensamfinansiering av transporter och materiel och betonade solidariteten som grund för sådan gemensamfinansiering.

Härefter har kommissionen lagt fram ett non-paper i vilket man föreslår att kommissionen skall ha medel att finansiera transporter och materiel; inledningsvis endast i smärre skala men med möjlighet att efterhand ta över så mycket som möjligt av medlemsstaterna kostnader för detta. Kommissionens non-paper har inte diskuterats.

Sverige och ett antal andra medlemsstater har gemensamt presenterat ett non-paper med förslag till en kompromisslösning. Dessa medlemsstater anser att det inte finns något som visar på ett behov av den finansiering som kommissionen har föreslagit. Det finns många alternativa sätt att dela på transportresurser och materiel som kommissionen valt att inte utreda. Dessutom anser man att om man skall möjliggöra gemensamfinansiering av transporter, bör det ske enligt principen att det skall vara enkla utbetalningsregler, så att länder som inte har budgetmedel för transporter direkt tillgängligt, snabbt skall kunna få dessa via kommissionen; men dessa medel skall alltid betalas tillbaka. Undantag kan medges enligt de principer som finns fastställda för solidaritetsfonden. Vidare anser dessa medlemsländer att det inte behövs någon gemensamfinansiering för materiel. Detta non-paper har inte diskuterats.

Framför allt de nya medlemsländerna, men även t.ex. Irland, har som främsta mål att det finansiella instrumentet skall antas före jul, så att övriga åtgärder såsom utbildning, erfarenhetsutbyte, övningar och olika projekt skall kunna genomföras under 2007. Dessa länder har mindre eller ringa intresse av att det skall finnas finansiering för transporter och materiel.

Inför COREPER den 23 november 2006 presenterade ORDF ett nytt förslag till finansiellt instrument baserat på tidigare diskussion i COREPER samt de non-paper som lagts fram.² Diskussionen i COREPER den 23 november ledde inte fram till någon konsensus kring ORDF förslag; positionerna i frågan om finansiering av transporter när gemenskapsmekanismen används är fortfarande åtskilda. Å ena sidan står en grupp av medlemsstater inklusive Sverige som kan godta finansiering av transporter inom EU men med återbetalning (utom i extrema fall då undantag från principen om återbetalning av hela beloppet kan göras). Å den andra står en annan grupp av MS vilka gav sitt stöd till ORDF förslag. Ett med-

² 15114/1/06 REV 1

lemsland betonade även att EU-budgeten för kompensation av materiel och transportkostnader inte får vara begränsad över huvud taget utan ersättningen till medlemsländerna måste kunna vara obegränsad.

KOM sade sig vara villig att fortsätta arbeta för att hitta en lösning.

ORDF summerade behandlingen med att konstatera att man kommer att överväga huruvida frågan antingen skall tas upp vid nästa veckas COREPER eller föras upp direkt i RIF-rådet (inrikesministrarna) den 5 december.

För att söka finna en ny kompromisslösning kommer ORDF att ha fortsatt kontakt med de länder som främst har haft synpunkter på förslaget till beslut. Det är oklart huruvida man kommer att lyckas finna en konsensuslösning.

Vidare föreslog den grupp av medlemsstater som Sverige ingår i att en översyn av hela området för skydd och beredskap skall genomföras under våren 2007. Denna översyn skulle inbegripa alla aktiviteter i alla delar av kommissionens verksamhetsområde samt inom pelare två (militära resurser för civil användning, ESFP-insatser, konsulärt samarbete m.m.) och tredjepelarfrågor (terrorism, kritisk infrastruktur m.m.).

Kommissionen avvisade detta och menade att man ville fortstätta att utveckla sin egen förmåga istället.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 308 i EU-fördraget

Svensk ståndpunkt

Svensk grundposition är att medlemsländernas transporter skall kunna gemensamfinansieras, om alla övriga möjligheter för MS att finna transportresurser är uttömda; detta skall gälla när gemenskapsmekanismen används såväl inom som utom EU. Sverige anser att återbetalning skall vara grundregel inom EU men undantag skall kunna medges upp till 15 % av totalbeloppet, om katastrofen i fråga är av den omfattningen att kriterierna för den s.k. Solidaritetsfonden är uppfyllda. Vid insatser utom EU skall full återbetalning gälla.

Sverige anser vidare att om man inte kan enas om finansieringen, vore en väg att lyfta ur detta frågekomplex från nuvarande förslag för behandling av kommande ordförandeskap.

Sverige bör aktivt arbeta för att en översyn av området genomförs.

Europaparlamentets inställning

-

Förslaget

Det förslag i det finansiella instrumentet som man fortfarande inte lyckats enas om, säger att gemenskapsfinansiering av transporter skall kunna ske utan återbetalning, om alla andra möjligheter för medlemsstater att finna transportresurser är uttömda, när gemenskapsmekanismen används inom och utom EU och medlemsstaterna.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

Inga konsekvenser för svenska regler på området.

Ekonomiska konsekvenser

ORDF förslag innebär finansiering via EU-budgeten av medlemsländernas kostnader för transporter och materiel, när gemenskapsmekanismen används vid räddningstjänstinsatser inom och utom EU. (Exempelvis för hjälp till bekämpning av skogsbränder i Portugal och Spanien.)

De medel som avsatts för detta ändamål inom det finansiella perspektivet för 2007-2013 är mycket begränsade. De indikationer som har lämnats både av generaldirektören i DG ENV och av flera medlemsländer tyder på en avsikt att begära finansiering i stor omfattning. Kommissionen har redan i Coreper aviserat att man räknar med en hög belastning på dessa budgetmedel och att de måste återkomma med en begäran om ett väsentligt tillskott till budgeten.